

ÇOCUKLARDA İNATLAŞMA

Çocuk ergenliği de denilen inat dönemi, 2-4 yaş arasında görülen, çocuğun sıklıkla ısrar ettiği, zaman zaman bir şeyi yaptırmak için ağlama nöbetleri yaşayabildiği, kurallara uymada zorlandığı, her soruya neden veya hayır cevaplarını verdiği kısaca ebeveynlerinden ayrışarak kimlik savaşı verdiği bir dönemdir.

Çocuklar inatlaşma davranışını deneyimlemeye genellikle 2 yaş döneminde başlarlar. Bu dönem dil gelişiminin hızlanmaya başladığı, çocuğun duygu, düşünceler ve olaylar arasında bağlantılar kurmaya başladığı dönemdir. Duygu ve düşüncelerini ifade etmeye başlayan çocuk her istediğinin gerçekleşmediğinin farkına varır. Bu engellenme çocuğun inatlaşmasına neden olur. Böylece çocuk hem her istediğinin olamayacağını ve isteklerini erteleyebilmeyi hem de problem çözme ve çözüm üretme becerilerini geliştirir.

Çocuğun;

- Artan hareket kabiliyeti (yürüme, koşma vb),
- Çocuğun hoşlandığı ve hoşlanmadığı durumları fark etmesi "Ben" bilincinin gelişmeye başlaması,
- Kendini ifade etmeye başlaması, kelime bilgisinin genişlemesi,
- Bedensel kontrolü sağlanması (tuvalet eğitimi)

birey olması için önemlidir ancak diğer taraftan ebeveyn ve çocuk arasında bir ayrıştırma gerektirir. Bu ayrıştırma ile beraber ebeveynlerin disiplin sağlama çabaları kaygı düzeylerinin artmasına yol açabilir. Bu durumda çocuk, anne ve baba tarafından uygulanan kural ve yaptırımların kendi güvenliği için olduğu ayırđına varamadığından engellendiğini düşünür ve savunma mekanizması olarak inatlaşma yoluna gider. Aslında çocuğun yapmak istediğı anne-baba ile olan ilişkisini zedelemek değil birçok işini kendi görebildiğı için dış dünyayı keşfetmektir.

ÇOCUKLARIN İNATÇILIĞI NASIL YÖNETİLEBİLİR?

- **İnatçılığı tetikleyecek davranışlarda bulunmayın.**

Yaş dönemi özellikleri dikkate alınarak, çocuklardan sürekli bir şeyler yapmasını istememek gerekir.

- **İsteğini uzatmadan yerine getirin.**

Birçok anne-baba, çocuğun isteklerine önce hayır derler, ancak çocuk ısrar edince bir süre sonra evet derler. Bu tutarsız yaklaşım, çocuğun bir sonraki isteği doğrultusunda inatlaşmasına yol açar. Bu bağlamda eğer sonunda evet denecekse, en baştan çocuğun isteğini yerine getirmek daha doğrudur. Böylece inatçılık davranışı pekiştirilmemiş olur.

- **Kendisini sözel olarak ifade etmesine izin verin.**

Çocuğunuz sizinle inatlaştığında onun duygu ve düşüncelerini ifade edebileceği bir ortam oluşturarak onu dinleyin ve anladığınızı hissettirin.

- **Yapabildiği şeylere izin verin ve sabredin.**

Çocuğun birey olmaya başladığını gösterebiliyor olması kendi öz benliğinin gelişimi açısından önemlidir. Bu nedenle gerçekleştirmek istediği faaliyet her ne ise sabırla gerçekleştirmesini bekleyin.

- **Yapmasını istemediğiniz davranışı açıklayın**

Ebeveyn olarak çocuğunuzun yapmasını uygun bulmadığınız davranışı bir açıklama yapmadan reddetmek yerine mantıklı bir sebep ile davranışı neden yapmaması gerektiğini açıklayın. Bu davranışınız çocuğunuzun sizinle arasında olan bağı pekiştirir.

- **“Hayır!” sözcüğünü kullanmadan hayır deyin**

Çocuğunuzla iletişim kurarken, emir kipi ile konuşmadan ve “Hayır!” sözcüğünü kullanmadan hayır demek önemlidir. “Hayır! Şimdi boyama yapamazsın” demek yerine, “Odanı topladıktan sonra boyama yapmaya devam edebilirsiniz” demek daha etkili bir konuşma biçimi olacaktır.

REHBERLİK POSTASI

#EğitimEyüboğlu

Kaynakça:

1. Yavuzer, Haluk. *Çocuk Psikolojisi*. İstanbul: Remzi, 2008